

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim. 10.11.2022

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Siirt Milletvekili

Siirt'te 2020 yılı Ocak ayında temeli atılan, 2021 Aralık sonunda Cumhurbaşkanı tarafından açılışı yapılan "Siirt Çinko Flotasyon ve İzabe Tesisi", başta Hakkâri olmak üzere Şırnak, Malatya, Sivas, Van ve bölgenin birçok ilini kapsayan alanda çinko, kurşun, bakır ve diğer madenlerden çıkarılacak olan cevheri işleyecek olup Mayıs 2021'de Siirt Organize Sanayi Bölgesi'nde inşaatına başlanan tesiste ilk fazda yıllık 50 bin ton külçe çinko üretimi yapılacağı ve ayrıca yılda 132 bin ton 'Sülfürik Asit' üretiminin yapılacağı tesis inşaatı geçtiğimiz mart ayında başlamıştır. Lineer Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Katar ortaklığı ile yapıldığı ifade edilen tesisin; ÇED ve arıtma tesisinden muaf tutulduğu hususu da kamuoyuna yansıyan bilgiler arasındadır.

18.02.2021 tarihli Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ÇED Raporu duyuru metninde, "Lineer Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından kurulması planlanan 'Siirt Çinko Flotasyon ve İzabe Tesisi' projesi ile ilgili olarak hazırlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu, İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu (İDK) tarafından incelenerek son şekli verilmiş olup, söz konusu rapor halkın görüş ve önerilerini almak üzere ÇED yönetmeliğinin 14. Maddesi (1) nolu bendi kapsamında Bakanlığımızda ve İl Müdürlüğümüzde On (10) takvim günü görüşe açılmıştır" ifadeleriyle ilan edilmiştir. Ancak bu ilan eşirime açık tutulmamıştır.

İzabe ve flotasyon tesislerinin çalışmaya başlamasıyla birlikte içinde siyanür de bulunan birçok kimyasal atığın bölgede kazılacak havuzlara ya da kentin atık giderlerine verilme ihtimali ciddi riskler barındırmaktadır. Yine tesiste arıtma tesisine ihtiyaç duyulmadığı yönündeki kararın, halk sağlığı başta olmak üzere bölgeye ciddi zararlar vereceği tartışmasızdır. Tesisin su ihtiyacı için oluşturulacak 300 bin metrekarelik göletin, bölgenin ekolojisine önemli katkı sağlayacağı

ve “güzellik” katacağı iddia edilmesine rağmen zehirli atıkların bölgeyi zehirlemesi ihtimali kaçınılmazdır. Altın, gümüş, kurşun, çinko, bakır, demir gibi madenlerden uç ürün elde etme sürecinin, madenlerin doğada yarattığı yıkımı artırdığı ve bölgeleri siyanür ile sülfürik asit etkisi altına aldığı daha evvelki pek çok pratikten de bilinmektedir. Hakkari, Van, Şırnak coğrafyalarında maden ihaleleri sürekli hale getirilirken, Katar ortaklığında Siirt’te kurulan bu tesisin ‘uç ürün’ elde edilmesi için kurulduğu anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Siirt Çinko Flotasyon ve İzabe Tesisinin kurulma aşamasında çevresel etkilerinin ne olacağı yönünde hangi araştırmalar yapılmıştır?
- 2- Yılda 132 bin ton ‘Sülfürik Asit’ üretiminin yapılacağı bilinen tesis için neden arıtma tesisleri kurulmamıştır?
- 3- Tesis neden ÇED’den muaf tutulmuştur?
- 4- “Siirt Çinko Flotasyon ve İzabe Tesis” projesi ile ilgili olarak hazırlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu, İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu (İDK) tarafından incelenerek son şekli verilmiş olup, söz konusu rapor halkın görüş ve önerilerini almak üzere ÇED yönetmeliğinin 14. Maddesi (1) nolu bendi kapsamında Bakanlığımızda ve İl Müdürlüğümüzde On (10) takvim günü görüşe açılmıştır.” şeklinde ifade edilen süreç neden ilan edilmemiş ve Bakanlığa bağlı birimlere ait internet sitelerinde yer almamıştır?
- 5- Tesisin su ihtiyacı için oluşturulacak 300 bin metrekarelik göletin; zehirli atıkların birikeceği su birikintisi olduğu açık olmasına rağmen neden bu durum Siirt iline güzellik katacağı yönündeki ifadelerle izah edilmektedir? Bu ifadelerin halkı gerçek bilgidен yoksun kılacağı ihtimali neden değerlendirilmemiştir?
- 6- Uç ürün elde etme sürecinin yaşandığı bölgelerin ekolojik yaşama zarar verdiği bilinmesine rağmen neden Siirt, Hakkari, Van ve Şırnak illeri bu riske maruz bırakılmaktadır?
- 7- Şirketin diğer ortağı olan Katar bu yatırımı hangi izin ve gerekçe ile yapmaktadır?
- 8- Bölge halklarının maruz kalacağı yaşam ve sağlık hakkı ihlallerinin engellenmesi için tedbirler alınması gündeminizde midir? Bu tedbirler arasında bu tesisin ruhsatının iptali de olacak mıdır?